НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 52-654-04-162
Дата: 23 / 09 2026 г.

ЧРЕЗ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
52-рото НАРОДНО СЪБРАНИЕ

51
16

ДО
Г-Н ХАЛИЛ ЛЕТИФОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ОТНОСНО: второ гласуване на Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците, внесен от Божидар Божанов и група народни представители на 30.04.2026 г., № 52-654-01-8

Уважаеми господин Председател,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание предлагаме изменения и допълнения в приетия на първо гласуване на 02.09.2026 г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците, № 52-654-01-8/30.04.2026 г., както следва:

I. Параграф 1 – отпада.

Мотиви: Общото правило на принципа на разширената отговорност е, че всяко лице, което пуска на пазара отговаря за разделното събиране, третиране, рециклиране и оползотворяване на съответния отпадък. Европейското законодателство урежда в различни актове задълженията на всички лица, които пускат на пазара, според потока на отпадъка. Принципът на разширената отговорност може да бъде изпълнен индивидуално от съответното лице, което пуска на пазара, или чрез колективни системи – каквито са организациите по оползотворяване. В последния случай производителят възлага на организация, компетентна в областта на отговорността на производителя и получила съответно разрешение, да изпълнява от негово име задълженията за разширена отговорност. В случаите на колективни системи лицата, които пускат на пазара възлагат на трети лица да изпълняват задълженията им по закон. Директива 2008/98/ЕО, в частта за разширената отговорност на производителя, не въвежда изискване организацията да

бъде мажоритарно притежавана от производителите. Европейската рамка поставя други изисквания: ясно определени роли и отговорности, измерими цели, надеждна отчетност, финансови и организационни средства, самоконтрол, независим надзор и равнопоставено третиране на производителите. Показателно е, че при колективното изпълнение държавите членки трябва да осигурят публичност на информацията за собствеността и членството на организацията, но директивата не определя задължителен процент на собственост. Приетото на първо гласуване предложение поставя капиталовия контрол като предварително условие, т. е от принципа, че всички задължени лица трябва да имат равнопоставен достъп до колективна система (без да имат допълнителен ангажимент да участват и с капиталов дял в ООП) да се подходи към това определена група да трябва задължително да притежава мажоритарния капитал. Считаме за по-правилно фокусът да е върху засилване на контрола, отколкото върху капиталовия дял.

II. Създава се § 1а:

„§ 1а. В чл. 18 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 текстът преди т. 1 се изменя така: „Министърът на околната среда и водите може по всяко време да възложи извършването на текуща, извънредна или допълнителна проверка по договорени процедури, когато това е необходимо за установяване изпълнението на условията в издадените разрешения, поставените цели и изпълнението на изискванията, определени в този закон и в наредбите по чл. 13, ал. 1, в т.ч. проверка на икономическата информация, доказваща пуснатите на пазара продукти, в резултат на чиято употреба се образуват масово разпространени отпадъци, събирането, повторната употреба, рециклирането и оползотворяването на отпадъците, както и на размера на начислените такси по чл. 59 и/или извършените разходи за дейности с отпадъци, на следните лица:“

2. Създават се ал. 3а и 3б:

„(3а) Проверките по ал. 3 могат да обхващат цялата верига на изпълнение на задълженията по разширена отговорност на производителя, включително:

1. количествата продукти, пуснати на пазара;

2. начислените, събраните и разходваните финансови средства;

3. договорите с лицата по чл. 14 и с операторите по управление на отпадъци;

4. количествата събрани отпадъци;

5. количествата отпадъци, предадени за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване;

6. първичните счетоводни, търговски, транспортни, складови, кантарни и други документи;

7. данните в информационните системи и регистрите;

8. извършените разходи за дейности по управление на отпадъците;

9. спазването на изискванията за финансово управление и отчетност;

10. други обстоятелства, свързани с изпълнението на задълженията и постигането на целите.

(3б) При извършване на проверките по ал. 3 може да се извършва съпоставка и кръстосана проверка на данните, предоставени от организацията по оползотворяване, лицата по чл. 14, ал. 2, т. 1 и лицата, извършващи дейности по събиране, транспортиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване, както и с данни от други информационни системи и регистри, когато това е необходимо за установяване на достоверността на отчетените количества и извършените дейности.“.

3. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Одиторите, извършващи проверки по ал. 3, се определят от министъра на околната среда и водите, при спазване на изискванията за независимост.“

4. Създават се ал. 4а и 4б:

„(4а) Организациите по оползотворяване, лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, и лицата, извършващи дейности по управление на отпадъци във връзка с изпълнението на задълженията по този закон, са длъжни да осигурят на одиторите и проверяващите пълен и своевременен достъп до необходимата документация, счетоводната информация, информационните системи, регистрите, площадките и обектите, свързани с изпълнението на задълженията, както и до лицата и информацията, необходими за извършване на проверката.

(4б) Когато при проверката по ал. 3 се установят съществени несъответствия между декларираните и установените количества, данни или финансови показатели, министърът на околната среда и водите може да поиска съдействие от министъра на финансите, включително проверка на първичните документи и на място.“.

5. В ал. 5 се правят следните изменения:

а) изречение първо се изменя така: „Разходите за извършване на проверки по ал. 3 са за сметка на проверяваната организация по оползотворяване и/или на лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, и се възстановяват на Министерството на околната среда и водите по ред, определен от министъра на околната среда и водите, в срок до един месец от тяхното предявяване.“.

б) изречение второ се заличава.

6. Алинея 6 се отменя.

7. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Направените констатации в докладите от проверките по ал. 3 са основание за предприемане на действия по Глава пета, раздел III, включително за налагане на санкции и/или отнемане на разрешенията на организациите по оползотворяване или на лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално както и за налагане на санкции на лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, както и на лицата по ал. 3, т. 4 в случай на установени нарушения на този закон и на наредбите по чл. 13, ал. 1.“.

8. В ал. 9 изречение първо се изменя така: „Ежегодно министърът на околната среда и водите назначава със заповед комисия, която да анализира отчетите, документите и констатациите по този член.“.

Мотиви: Предлаганите промени имат за цел да повишат ефективността, своевременността и обхвата на контрола върху изпълнението на задълженията по разширена отговорност на производителя. Съгласно чл. 8а от Директива 2008/98/ЕО държавите членки следва да осигурят адекватна система за мониторинг и прилагане на правилата, която гарантира правилното използване на финансовите средства и надеждността на данните, както и необходимите финансови и организационни средства и механизми за самоконтрол и независим одит. В тази връзка предлагаме разширяване на контролните правомощия чрез възможност за извършване на текущи, извънредни и допълнителни проверки при наличие на риск, несъответствия в отчетените данни, сигнали или други обстоятелства, пораждащи съмнение относно изпълнението на задълженията. Предвижда се контролът да обхваща цялата система на изпълнение – отчетените количества, финансовите потоци, договорните отношения, събирането, оползотворяването и рециклирането на отпадъците, както и първичните документи и информационните системи, чрез които се формират и подават данните. Създава се възможност за кръстосана проверка на информацията от различни източници и за извършване на допълнителни независими проверки при установени съществени несъответствия. По този начин се укрепва надеждността на отчетността и се ограничава възможността за формално изпълнение на задълженията. Постига се съответствие с европейския подход към разширената отговорност на производителя, при който контролът е насочен към реалното изпълнение на задълженията, надеждността на данните и правилното управление на финансовите средства.

III. Създава се § 1б:

„§ 1б. В чл. 53 ал. 3 се изменя така:

„(3) Програмите по ал. 1 съдържат:

1. описание на системата за разделно събиране и на мерките и начините, по които се изпълняват задълженията за разделно транспортиране, съхраняване, предварително третиране, подготовка за повторна употреба, рециклирането, оползотворяването и обезвреждането на съответния поток отпадък;

2. описание на мерките за изпълнение на целите по чл. 13, ал. 1;

3. финансов план, съдържащ прогноза за инвестиционните и експлоатационните разходи по години за срока съгласно чл. 88, ал. 1, с финансов разчет за обезпечаването им, прогноза за приходите и разходите по години, и доказателства за финансовото обезпечаване на първоначалните инвестиционни и експлоатационни разходи;

4. мерките за събиране на специфичния поток отпадък от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, търговските и други обекти, мерки за събиране на специфичния поток отпадък извън домакинствата, както и мерки за обратно приемане на отпадъка и обхващане на жители, които ще бъдат обслужвани от системата за организирано разделно събиране;

5. информация за сключени договори на организацията по оползотворяване с общини, в случаите на законово изискване системата за разделно събиране да обхваща определен брой население;

6. мерките за изпълнение, предвидени от производителите на конкретния продукт, предоставени от лицата които ги пускат на пазара, участващи в организация по оползотворяване или сключили предварителни договори с нея или изпълняващи задълженията си индивидуално;

7. дейностите за публичност и прозрачност, в това число провеждане на информационни кампании, разработване на информационни материали и разработване на информационни материали, насочени към индустрията, домакинствата и учебните заведения, както и предварителен финансов разчет за разходите за публичност и прозрачност по години;

8. мерки за предотвратяване образуване на отпадъци, за повторна употреба и предотвратяване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци.“.

Мотиви: С предложението се създава повече предвидимост в дейността на министъра на околната среда и водите в процедурата по издаване на разрешение за извършване на дейност на организация по оползотворяване. Създават се единни правила

за съдържанието на програмите, по които организациите по оползотворяване ще осъществяват своята дейност. Към настоящия момент съдържанието е уредено в различни подзаконови нормативни актове, като е определено различно съдържание за различни потоци отпадъци. Това е в противоречие на принципа на предвидимост, водещ за административния процес.

IV. Параграф 2 се изменя така:

„§ 2. В чл. 59 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думите „министърът на околната среда и водите“ се поставя запетая и се добавя „а в случая по ал. 1, т. 1 директорът на РИОСВ, на чиято територия се извършва дейността“, а думата „определя“ се заменя с „определят“.

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Събраните суми от НАП постъпват по сметката на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.“.

3. Създават се нова ал. 7 и нова ал. 8:

„(7) Размерът на продуктовата такса по ал. 1 е разходоориентиран и се определя на основата на разходите за всички дейности по разделно събиране, транспортиране, подготовка за предварително третиране, предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и депониране за съответната категория отпадък.

(8) Средствата, събрани от продуктовата такса по ал. 1 се разходват от Предприятието по управление на дейностите по опазване на околната среда за резултат - извършени дейности по разделно събиране, транспортиране, подготовка за предварително третиране, предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и депониране на отпадъци, с които се изпълняват цели по чл. 13, ал. 1, по ред определен с наредба на Министерския съвет.“.

4. Досегашните ал. 7 и 8 стават съответно ал. 9 и 10.

Мотиви: Предложението създава условията, при които следва да се определя размера и разходването на средствата от продуктовата такса по чл. 59, ал. 1. Законодателството определя случаи, в които следва да се плаща продуктова такса в ПУДООС. По характера си продуктовата такса представлява форма на санкция за субектите, които не са изпълнили задълженията си по принципа на разширената отговорност. Поради тази причина събраните средства следва да се разходват отново за дейности, които ще осигурят изпълнението целите, определени с наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО. Затова предлагаме законова делегация за създаване на ред за разходване на

събраните такси единствено за дейности по разделно събиране, транспортиране, предварително третиране, рециклиране и оползотворяване. Това предопределя и начина на формиране на размера на продуктовите такси – въз основа на реалните разходи за извършване на всички дейности по разделно събиране, транспортиране, рециклиране, оползотворяване, обезвреждане.

V. Параграф 3 – отпада.

Мотиви: С приетия на първо гласуване законопроект се предвижда съществуващият към момента разрешителен режим за издаване на разрешение за организация по оползотворяване да се замени с регистрационен такъв.

Принципно, условията за определяне на регистрационен, лицензионен и разрешителен режим се определят в Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Но съществуването на обща уредба, не ограничава възможността законодателят да определя изключения от общото правило.

Дейността на организациите по оползотворяване се разрешават въз основа на индивидуален административен орган. По същество организациите по оползотворяване осъществяват дейност по управление или самостоятелно извършване на дейностите по разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци. Предвид, че ЗУО определя, че за част от дейностите с отпадъци е необходим регистрационен режим, каквато е дейността по събиране на отпадъци, а за друга част - разрешителен такъв, каквато е дейността по рециклиране и оползотворяване, то при определяне на административния режим за дейността на организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци следва да се търси най-голямата ефективност в процеса на управление на отпадъците и опазването на околната среда. Отделно, в текста на чл. 47 от Регламент (ЕС) 2025/40 на Европейския парламент и на съвета от 19 декември 2024 година относно опаковките и отпадъците от опаковки, за изменение на Регламент (ЕС) 2019/1020 и Директива (ЕС) 2019/904 и за отмяна на Директива 94/62/ЕО се ползва понятието „разрешение“, а именно: в случай на колективно изпълнение на задълженията за разширена отговорност на производителя, подава заявление до компетентния орган за разрешение за изпълнение на разширена отговорност на производителя.

Целта на настоящите предложения е да създаде публичност и прозрачност в административната процедура по издаване на административен акт, с който се разрешава

извършване на дейност на организация по оползотворяване на масови разпространени отпадъци.

VI. Параграф 4 се изменя така:

„§ 4. В чл. 81 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 5:

„(5) Наредбите по чл. 13, ал. 1 не могат да предвиждат прилагане към заявлението на други или с различно съдържание документи извън посочените в ал. 4, както и да поставят допълнителни условия по процедурата по издаване на разрешение.“.

2. Досегашните ал. 5 – 8 стават съответно ал. 6 -9.

Мотиви: Предложението е свързано с намаляването на административната тежест в процедурите по издаване на административен акт за извършване на дейност като организация по оползотворяване, както и спазване на принципа за предвидимост.

VII. В § 5 точка 2 - отпада.

Мотиви: Хипотезата на точка 2 предвижда усвояване на гаранцията в случай на заличаване на регистрацията поради виновно неизпълнение на задълженията. Предвид, че с настоящите предложения се предлага регистрационният режим да отпадне и да се създадат предпоставки за по-олекотен административен режим, без излишна административна тежест за участниците, то разпоредбата остава неприложима. Текстът на сега съществуващата точка 1 на ал. 3 на чл. 82 урежда, че усвояването на гаранцията е във всички случаи, в които се отнема разрешителното. В този си вид разпоредбата урежда всички възможни хипотези, при които се преустановява дейността, поради отнемане.

VIII. Параграф 6 – отпада.

Мотиви: Мотивите реферират към мотивите на т. V.

IX. Параграф 7 се изменя така:

„7. В чл. 84, ал. 1 числото „500 000“ се заменя с „350 000“.

Мотиви: Към настоящия момент организациите по оползотворяване за опаковки следва да покриват най-малко 10 общини с общо население не по-малко от 500 000 души. Приетото на първо гласуване намаляване на броя на общините, с които организациите по оползотворяване на опаковки следва да имат договор - от 10 на 5, ще означава

отсъствие на гаранции за това, че организациите и дейността по разделно събиране ще обхванат и малките населени места, доколкото на практика водещ ще се яви броят жители. Във втората си част предложението, направено като законодателно изменение посочва два пъти по-малко население, отколкото сега действащото. Логиката на организациите по оползотворяване е възможността за създаване на системи за разделно събиране и гарантиране на разделното събиране. Предвид задължението за организиране на цялостна система, броят на обхванатото население следва едновременно да гарантира възможност за регистриране на по-голям брой организации по оползотворяване, но в същото време да се създават предпоставки за ефективно осъществяване на дейността по разделно събиране и управление на отпадъка.

По данни на НСИ, по последното преброяване през 2021 г., населението по региони на планиране е, както следва: Район за планиране Северозападен – 690685 души, район за планиране Северен централен - 700234 души, район за планиране Североизточен - 831953 души, район за планиранс Югоизточсн – 959176 души, район за планиране Югозападен - 2024404 души и район за планиране Южен централен -1313337 души. Предложението ни за обхващане от една организация по оползотворяване на минимум 350 000 души е обосновано с поне половината граждани на възможно най-малкия район за планиране. По този начин се гарантира едновременно пълно осигуряване на разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на страната, но и се осигурява ефективност в работата на съответната организация.

X. В § 8 числото „500 000“ се заменя с „350 000“.

Мотиви: Разпоредбата на чл. 84а към настоящия момент определя една организация по оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил да обхваща население в размер на минимум 1 000 000 души. С оглед осигуряване на идентичен подход по отношение на създаването на организации по оползотворяване за опаковки и такава за текстил, считаме че броят население следва да е идентичен. Тук се реферира към мотивите, изложени в предходната точка.

XI. Параграф 9 – отпада.

Мотиви: Мотивите реферират към мотивите на т. V.

XII. В § 11 се правят следните изменения:

1. Точка 1 – отпада.

2. Точка 3 – отпада.

3. В т. 4 се правят следните изменения:

а) в създаваната ал. 4 думите „не може да откаже регистрация“ се заменят с „не може да издаде отказ за издаване на разрешение“ и думите „съгласно наредбата по чл. 13, ал 1 се заменят с „по чл. 53, ал. 3“.

б) в създаваната ал. 5 думите „не може да откаже регистрация“ са заменят с „не може да издаде отказ за издаване на разрешение“.

в) в създаваните ал. 6 и ал. 7 думите „за извършване на регистрация“ се заменят със „за издаване на разрешение“.

Мотиви: Мотивите реферират към мотивите на т. V.

XIII. Параграф 12 - отпада.

XIV. В параграф 13, в създавания чл. 88а, ал. 3 думите „6 месеца“ се заменят с „3 месеца“.

Мотиви: Наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО, в съответните разпоредби, касаещи задълженията за предоставяне на информация от лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, организациите по оползотворяване и лицата, заплащащи продуктова такса в ПУДООС, е определен редът и начинът за предоставяне на информация за пуснатите на пазара продукти за следните периоди: от 01 януари до 31 март, от 1 април до 30 юни; от 01 юли до 30 септември и от 01 октомври до 31 декември на текущата година. Предложението, което се прави, е с оглед синхронизиране на принципната уредба за предоставяне на информация в 3 месечен срок.

XV. Параграф 14 - отпада.

XVI. Параграф 15 - отпада.

XVII. Параграф 16 - отпада.

XVIII. Параграф 17 - отпада.

XIX. Параграф 18 - отпада.

XX. Параграф 19 – отпада.

XXI. Параграф 20 – отпада.

Мотиви: С предложението за създаване на §1а се прави предложение за подобряване на контрола. Реферира се към мотивите по т. II.

XXII. Параграф 21 – отпада.

Общи мотиви: Мотивите реферират към мотивите на т. V.

XXIII. Параграф 22 – отпада.

XXIV. В преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения:

1. Параграф 24 се изменя така:

„§ 24. Организациите по оползотворяване и лицата по чл. 14, ал. 1, изпълняващи задълженията си индивидуално, получили разрешение по чл. 81, ал. 1 до влизането в сила на този закон, при подаване на следващо заявление по чл. 89, ал. 1 или заявление по чл. 90, подават актуализирана програма по чл. 53 и привеждат дейността си в съответствие със законодателството. Компетентният орган разглежда подадените заявления и актуализираната програма по реда и в сроковете по глава пета, раздел III.“

2. В § 25 думите „и министърът на вътрешните работи“ се заличават, думата „привеждат“ се заменя с „привежда“ и думата „издават“ се заменя“ с „издава“.

Вносители: Стефан Сафузов
Янко Клисов
Михаела Зецова
Румяна Янкова-Керамидова
Весела Богданова Минчева-Тонг
Светлана Русева Лисичкова
Стефан Стефанов Гайдев
Стоян Тонев Петров
Мария Пъдева